

ACONSELLANT ELS JOVES (*)

ISCA SALZBERGER-WITTENBERG

Londres

(traduït per ARIADNA ESTEVE)

Al llarg d'aquests últims anys, el treball dels terapeutes formats en el tractament analític de nens i adolescents s'ha estès força generosament en el de joves adults. No només s'ha augmentat el marge d'edat amb el que es treballa, sinó que també s'ha expandit el tipus d'activitat terapèutica portada a terme. Una de les àrees en la qual demanem coneixements i formació derivada de la pràctica analítica és, en resum, el consell i la consulta. Aquest és el tipus de treball que tractaré de descriure i comentar.

Vaig introduir-me a aquest tipus de treball quasi bé per casualitat quan, deu anys enrera, estava empleada una part del temps com a assessora psicoterapeuta al Servei de Salut dels Estudiants de la Universitat de Sussex. Com que només hi anava un dia a la setmana, no semblava adequat d'agafar uns quants estudiants per a una psicoteràpia a llarg termini, i vaig creure que seria més sensat d'usar el temps limitat disponible per a consultes, és a dir, per veure estudiants només tres o quatre vegades. Durant aquest període jo hauria de ser capaç d'ajudar a cada estudiant a descobrir quelcom sobre la naturalesa dels seus problemes i les seves dificultats; que aprengué a sentir-los i pensar-hi, i, en general, a observar-se d'una manera crítica en presència d'algué, no involucrat en la seva vida quotidiana, com ja he dit, algué tan disposat a escoltar, com preparat per apreciar el sofriment emocional. Per part meua no hi havia cap tipus de selecció, veia qualsevol estudiant que ho demanava; tot i que normalment havien estat aconsellats a fer aquest pas per un metge o per un professor.

Hi havia dos aspectes d'aquesta forma d'usar el meu temps que em motivaven. Un era que tenia l'oportunitat de veure més estudiants i per tant podia aprendre més sobre els problemes de la població estudiantil. L'altre era el repté que significava aplicar la meua experiència prèvia a una nova tècnica adequada a la situació. Vaig trobar aquest treball estimulants i absorbent, que requereix esforç i atenció, i, sovint, amb més resultats dels que hagués pogut esperar de bon principi.

El temps limitat tendeix a introduir una nota d'urgència que podria molt bé aconduir a una pressió mental-emocional extra, tant per part del client com per part de la terapeuta. Un cop aclarit que la tasca d'exploració és compartida, la persona jove és encoratjada a mobilitzar les seves capacitats per observar-se, escoltar-se i palpar l'evidència. Si se li dóna l'oportunitat, la part adulta i més sana de la personalitat pot començar a destacar-se. Aquesta part és la que assisteix al

(*) Aquest text fou llegit per l'autora en la conferència que impartí en el CEPP (Centre de Psicoteràpia Psicoanalítica) de Barcelona, el 25 d'abril de 1987. Igualment agraïm la seva publicació a Wilwood House Ltd. (Londres), ja que aparegué publicat per aquesta editorial, com a Cap. VII, de l'obra "The child Psychoterapist" en primera versió original anglesa de 1981.

procés de comprensió dels desigs infantils, de les pulsions destructives i les ansietats que estan interferint en les relacions i adquisicions de les tasques adultes.

El treball requereix per part del client accessibilitat i consciència de sentiments en profunditat, i la capacitat de reflectir-los d'alguna manera. La tasca dual d'experimentar sentiments i de pensar-s'hi és essencial en qualsevol treball terapèutic, ja que si només hi ha una comprensió intel·lectual del conflicte, un tipus de formulació teòrica, no pot produir-se cap canvi. El canvi només pot tenir lloc partint de l'aprenentatge d'una experiència emocional. Excepte en el cas que els sentiments siguin exterioritzats i experimentats en el present, el treball resta acadèmic, això podria capacitar la persona per mostrar una façana millor al món exterior, però no canvia res de les seves actituds reals en el seu món interior o exterior. Per l'altre costat, si el client abandona les seves facultats adultes, utilitzarà només la situació terapèutica per "dipositar" els seus problemes i la responsabilitat en el terapeuta. La responsabilitat de fer que les coses rutllin és deixada a la terapeuta, amb l'esperança que podrà efectuar un cura màgica. O el client pot esperar que ja que ell està molt desvalgut, la terapeuta s'abandonarà a les seves pressions per continuar el treball més enllà de les sessions acordades.

L'estudi d'aquesta classe d'esperances juntament amb les frustracions que sorgeixen del temps limitat, formen una part integrant de la tasca terapèutica. És molt important en el treball breu que de cap manera encoratgi la dependència en un mateix com a persona més que no el procés d'observació i de descoberta. Els sentiments vers el terapeuta reevocats a la consulta són usats com a exemples vius de la naturalesa de les relacions del client. Aquestes són comunicacions del client que permeten d'estudiar les seves actituds respecte dels altres en el seu món intern i extern. Naturalment aquest treball no ha de ser pres per un equivalent accelerat del procés d'una psicoteràpia completa, ni d'una breu intervenció que pugui portar al mateix resultat que un tractament a llarg termini. No és una panacea per resoldre la manca o falta de disponibilitat de recursos psicoteràpics. Tampoc no és adequat més que com una activitat a temps parcial per la pròpia terapeuta. Seguir amb el treball analític rigorós és essencial per tal de mantenir viva la difícilment guanyada sensibilitat emocional i l'obertura als processos inconscients, en tota la seva complexitat i profunditat, tant en un mateix com en els pacients. És precisament aquesta base de treball terapèutica en profunditat el que ens permet de distingir ràpidament la naturalesa dels problemes presentats, i de tenir la certesa d'encarar-los amb el client d'una manera plena i ferma.

Es posarà de manifest que el terapeuta compromet amb aquest tipus de treball ofereix alguna cosa diferent del que generalment s'entén com a aconsellament. El nom "aconsellador de carrera universitària", per exemple, podria incloure donar consell i guies en la feina o en la formació educativa i administrar tests psicològics. Per una altra banda el terme consulta podria suggerir el model mèdic de diagnosi sense massa participació activa per part del client, seguida d'una prescripció per al tractament correcte. Cap d'aquestes definicions no cobriren la naturalesa del nostre treball, ja que els terapeutes tan sols hem de permetre que les emocions siguin plenament experimentades per tal de facilitar el propi escrutini i la comprensió. Aquest procés pot portar alleujament i contribuir al creixement emocional, que tot i no ser la finalitat per ell mateix podria ser la conseqüència natural de l'intent del client per descobrir el significat de les seves reaccions, la motivació per als seus actes i reaccions i les fonts del seu malestar i patiment. En alguns casos l'experiència amb el terapeuta dóna un model de forma de pensar sobre el sentiment que roman actiu fins molt després del treball real fet conjuntament.

Mentre lamentablement és encara poc freqüent entre els psicoterapeutes infantils d'oferir consultes breus dins del marc de la Universitat, molt pocs han posat

en pràctica aquest treball en d'altres llocs. Concretament estic pensant en els meus col·legues de la Travistock Clinic que allà treballen en el Servei de Consells per als Joves. Aquest servei és de no-tractament, de consell, i està format per psicòlegs assistents socials i psicoterapeutes. L'altra organització que tinc "in mente" és el Centre d'Assessorament Brent vinculat al centre d'Estudi de l'Adolescència, en el qual un nombre de terapeutes, que han estat formats a la Clínica de Hampstead de Teràpia Infantil, hi treballa a temps parcial. Tots dos serveis estan oberts a la gent jove, sobre la base de petició pròpia. Encara que els terapeutes ofereixen el seu ajut a un ampli marge d'edats —des de la meitat de l'adolescència fins als volts de la meitat dels vint— la majoria dels que hi acudeixen tenen 17 anys o més.

La necessitat que té la gent jove d'aquest tipus de servei psicològic i l'escassetat real de facilitats disponibles esdevenen cada vegada més reconegudes. L'adolescència és un període de canvi ràpid marcat aparentment per la transició de l'escola a una institució educativa menys estructurada, o a treballar; de viure a casa a viure fora del cercle familiar tancat, i potser fins i tot, d'embarcar-se en el matrimoni en fundar la pròpia llar. És un moment de prendre decisions importants en relació als estudis, la carrera i les relacions sexuals, un moment en el qual els joves esperen i temen esdevenir adults, i tot això es posa a prova. La bona forma de combinar aquestes diverses transicions dependrà del seu desenvolupament previ, de quina manera ha integrat els seus impulsos destructius i sexuals al servei de les relacions de treball i amoroses, de si ha arribat a ser adult per un procés d'aprenentatge gradual mitjançant adults útils al seu voltant, o de si ha fet un salt vers un comportament pseudo-adult.

La transició també depèn de les pressions exteriors amb les quals la vida s'encara a l'individu. En aquest moment d'incertesa sobre la seva pròpia identitat, l'habilitat per ser creatiu en la feina i les relacions socials s'impregna de por, preocupacions i depressions. Això pren ràpidament mesures gegantines per a ell. Podria haver-hi una experiència interna de crisi, o, si el conflicte esdevé massa insuportable, pot ser exterioritzat i actuat, i podria acabar en una crisi vital. Des d'ara un servei a l'abast i fiable on els individus poden discutir els seus problemes emocionals és especialment valuós per a aquest grup d'edats. Allà on un problema xoca amb algun obstacle del desenvolupament individual, una comprensió del conflicte subjacent pot, a vegades, alliberar el jove perquè usi les seves habilitats i el seu entorn d'una forma més constructiva. De totes formes ell està realment afectat pel problema i no només inclinat a deixar en els altres la preocupació i el dolor (tal com tendeixen a fer els delinqüents). En aquest moment, un ajut pot fer molt de camí en aquest temps de ràpid procés de maduració.

El servei també omple una funció important per aquells joves, que —tot i voler parlar d'ells mateixos— estan massa espantats per fer ús dels serveis psiquiàtrics ordinaris. Anar, o ser enviat, al psiquiatre pot ser interpretat com una implicació que s'està seriosament i mentalment malalt, més que no pas que es té un desequilibri temporal o que té un problema emocional constant. Els joves també poden témer que se'ls treguin del damunt amb afalacs o que se'ls donin fàrmacs en lloc de comprensió. Quan una clínica és coneguda per la seva orientació analítica, poden resistir-se a demanar-hi ajut per por de ser etiquetats d'un cas apropiat per a tractament, de ser engolits cap a la psicoteràpia i impulsats cap a un compromís a llarg termini. L'oportunitat de tenir una primera valoració de la natura i l'extensió del seu problema, el saber segur que el compromís és limitat i la possibilitat d'estar involucrat activament en decidir si és desitjable, o no, és útil. Tots aquests són aspectes preocupants a qualsevol edat, però doblement per a la persona jove, insegura d'ella mateixa i probablement recelosa dels adults amb autoritat.

Fins i tot quan el client considera la possibilitat d'un tractament posterior, les primeres consultes proporcionen una mostra de la naturalesa de l'enfocament analític, i del treball tan dur que requereix. Donen a tots dos –tant al terapeuta com al client– una ocasió per decidir si la psicoteràpia és alguna cosa que pot ser útil en aquesta situació i en aquest moment determinat. A vegades es diu que els joves són incapaços d'esperar per al tractament. La nostra experiència ha mostrat com unes quantes entrevistes són suficients per capacitar-los per contenir prou bé la situació angoixant fins que algú tingui una hora lliure.

A continuació uns casos il·lustratius extrets de dues entrevistes en les quals he treballat al Centre de Salut dels Estudiants, i al Servei d'Aconsellament a la Gent Jove. Això ens permetrà un examen posterior del mètode que vaig utilitzar i algunes de les consideracions que guien aquest treball. Naturalment no revelaré cap dada personal que pogués possibilitar a algú –a part dels propis clients– de reconèixer la identitat de l'individu en qüestió.

SENTIR-SE ABANDONAT

L'A. era un noi que estava en el primer trimestre de la universitat. Havien cridat el seu metge quan aquest jove s'havia sentit estranyament malalt després d'emborratxar-se. L'A. va mencionar que sovint se sentia terriblement deprimat, i se li va suggerir que potser li agradaria de tenir unes quantes entrevistes amb el terapeuta del personal universitari. L'A. va estar-hi d'acord i van donar-li cita per veure'm uns quants dies després. Va arribar 40 minuts tard, va entrar al meu consultori fent tentines i s'aclofà a la cadira de davant meu. Jo em preguntava si estaria realment drogat. Quan vaig dir-li que m'expliquéu què l'havia fet arribar quasi bé al final de l'hora que li havia reservat, em va dir que tot just s'havia despertat d'una sobredosi de somnífers, encara se sentia mig adormit. Li vaig interpretar que semblava que volia mostrar-me la seva necessitat que tinguessin cura d'ell. Però aquesta vegada no vaig investigar més sobre el seu gest suïcida. Vaig dir-li que ara m'agradaria que el veiés el seu metge i que poguéssim tornar-ne a parlar la propera setmana. L'A. va ser subseqüentment enviat a l'hospital local perquè li fessin un rentat d'estómac, i va estar-s'hi uns quants dies.

Quan a la setmana següent va dir-me que havia estat força feliç a l'hospital i que l'havien visitat diferents membres de la seva família, vaig preguntar-li què l'havia impulsat a prendre una sobredosi. Respongué que en realitat no sabia què li ho havia fet fer, mai no havia fet una cosa així abans. S'havia sentit deprimat i s'havia emborratxat. Deprés, quan es va despertar, va sentir-se encara més deprimat i aleshores es va prendre les pastilles. Vaig comentar-li la seva incapacitat d'aguantar el dolor de la depressió, volent ofegar-lo o adormir-lo per fer com si no ho sabés. Vaig preguntar quant temps feia que se sentia així. Va dir que només havia begut molt des que va arribar a la Universitat, feia sis setmanes –no havia fet amics i se sentia molt sol a la pensió– però de fet s'havia sentit sol des que tenia memòria. Això em portà a preguntar-li per casa seva. Va dir que eren una família nombrosa perquè la seva mare adorava els bebès. Aleshores digué que era "el Cel" ser un bebé, tenies tot el que volies, t'abraçaven fort i et duïen a tot arreu. Però quan arriba l'altre et tiraven i et deixaven lluitar tot sol. La mare ja no s'ocupava més del que et pogués passar i es lliurava de ple al nouvingut. Vaig saber que tenia una germana gran i sis germans petits. Vaig comentar que potser anar a la universitat havia suposat per a una part infantil d'ell el sentir-se com si el fessin fora de casa i de la cura de la seva mare, de la mateixa manera que s'havia sentit tirat i abandonat per ella quan tenia dos anys –va néixer el seu germà petit–. Semblava que prendre una sobredosi el dia abans de venir-me a veure era

—per a mi— un missatge tipus “Moriré si no m’acullis en el teu amor maternal”. A. digué que això tenia sentit. (Reflexionant he arribat a dubtar si era necessari enviar-lo a l’hospital, això em sembla més aviat una resposta a les emocions que no pas a la seva necessitat mèdica). Realment s’ho havia manegat per fer-nos sentir a tots que necessitava assistència. Aleshores vam parlar de sentir-se tant totalment “cuidat” com totalment abandonat. A. començà a reflexionar sobre si la seva mare l’havia abandonat realment. Ella havia vingut de seguida en assabentar-se que el seu fill era a l’hospital, l’hi havia escrit regularment des que havia marxat i les cartes havien estat afectuoses i plenes d’interès pel seu estat; en alguns aspectes creia que encara era el seu preferit. Així que vam decidir que la seva mare, de fet, no era tan “poc cuidadosa”. Més aviat que el seu sentiment de rebuig venia del seu desig de seguir essent el bebè per sempre més, i de la gelosia aguda pels seus germans. Vaig suggerir que potser li agradaria de reflexionar una mica més sobre aquests termes.

A la propera entrevista portà un somni. Ell i els seus germans havien representat acrobàcies antigues davant d’una audiència femenina, i ell havia meravellat tothom i havia rebut els aplaudiments més grans. En donà exemples de com encara aconseguia favors de la seva mare essent afectuós amb ella. Vaig assenyalar que no només volia ser alimentat i mimat per la seva mare, sinó ser també el que l’omple de goig, així ella ja no necessitaria més ni el marit ni els nens. Vaig comentar el fet que no havia mencionat el seu pare per a res. Vam parlar de com la seva rivalitat amb els homes per atreure l’atenció de les dones havia contribuït a la seva solitud i havia contribuït a dificultar que pogués fer amics entre els companys estudiants. Deliberadament havia elegit de no viure en una residència d’estudiants, estimant-se més que una patrona tingués cura d’ell —previsiblement, ella mai no havia omplert les seves expectatives més infantils—. Igualment ara sorgia un desig de ser considerat pel seu tutor com un estudiant especialment brillant, sense haver de fer cap esforç especial. El molestà el comentari de la seva primera redacció «Promet però cal que s’esforci més per mantenir el nivell de treball». Vaig preguntar-li si sentia que seria capaç de tirar endavant només amb talent i simpatia. Semblava que responia a la demanda de més treball com un nen mimat que cregués que ha de ser admirat faci el que faci. També vaig tenir la impressió que, havent aconseguit una mica d’alleujament durant les dues primeres entrevistes, no es mostrava animat a esforçar-se per anar més lluny amb mi. Això ens portà a la qüestió de fins a quin punt la seva desgana estava generada pel fet de saber que només ens veuríem una vegada més. Aquesta consideració hauria pogut ser un factor contribuent, però de totes formes, jo pensava que hi havia una part infantil d’ell que volia que jo fes la major part de la feina, i que es convertia ràpidament en una relació passiva.

L’A. va arribar descalç i uns quants minuts tard a la nostra tercera entrevista. Va dir que havia passat la nit en una assentada estudiantil. No estava massa interessat en la protesta per ella mateixa, ni segur de que fos justificada, però havia estat càlid, confortable i li havia agradat formar part d’un grup. Em preguntava si creia que la seva protesta per haver estat deixat de banda, primer per la seva mare, i ara per mi, ja no era justificada, però que encara se sentia abandonat en el fred i perdut. Vaig dir que semblava que jugava amb aquests sentiments a través d’apropar-se molt als altres buscant confort i calor, com si preferís tornar a l’úter matern més que no pas lluitar amb el fet de ser fora. A. reconeixia aquests sentiments de solitud i exclusió però explicà que els experimentava de forma molt diferent de com ho havia fet abans:

—Em sento més miserable però menys rebutjat.

Ara sabia que la seva mare estava preocupada per ell. També pensava que si es desesperava podria contactar amb mi o amb el metge en lloc de prendre pastilles o emborratxar-se. Sabent quant rebutjat i desesperat es podia sentir aquest jove em preguntava si era una bona idea donar-li hora per al principi del següent trimestre. Vaig dir-li que, naturalment, podia contactar amb mi abans, si ho creia necessari. Va estar-hi d'acord i va mantenir la seva cita per continuar dos mesos més tard.

Aleshores va dir que se sentia millor. Havia experimentat molts canvis d'humor, però molt menys exagerats que abans, i els seus estats depressius ja no duraven tant. S'havia apuntat a algunes societats d'estudiants i també tenia una amiga més gran que ell. Ara, la seva màxima preocupació era la feina: quan havia d'escriure redaccions se sentia angoixat i enfadat. Creia que demanava massa dels altres i d'ell mateix:

Ha de ser tot o res –deia–.

Vaig dir-li que això em recordava com havia sentit que tenia “tot o res” de la seva mare, i em preguntava si això podria convertir-se en un sentiment interior d'una mare avariciosa que exigia que ell li ho tornés tot. Va confirmar-me aquesta interpretació dient que havia sentit el seu tutor infinitament exigent –el que feia que ell, en realitat, volgués rendir poc–. En d'altres moments se sentia angoixat, espantat de “no tenir res dins del cap”. Em preguntava si aprenia d'aquesta manera tan cobdiciosa –de la mateixa manera que creia que havia buidat la seva mare– que tot estava destruït dintre seu, convertit en no-res que ell pogués reproduir. Estava molt interessat per aquestes idees, i em demanà una altra entrevista per al tercer trimestre, just abans dels exàmens.

A partir d'aquesta explicació condensada es pot veure que només una part molt petita del treball s'ha dut a terme, i que només una fracció minúscula s'ha tocat. El cas mostra com en un contacte breu el client tendeix a presentar –o més aviat seleccionar inconscientment– el problema més urgent, i que aquest tendeix a ser el centre del treball d'exploració. En una situació de crisi, els estats afectius primitius i les actituds primitives surten fora i són reviscudes en el present. Dit d'una altra manera, la crisi s'ha manifestat perquè un esdeveniment en el present ha reevocat una situació d'ansietat anterior mal integrada. En el cas d'A. deixar la llar i sentir-se perdut en un nou entorn li va fer reviure l'experiència de sentir-se “fet fora del Paradís” per la seva mare.

Aquestes emocions infantils, vives ara i aquí, esdevenen possibles de ser observades i tractades d'una forma nova. La part més adulta del client aliada amb el terapeuta, pot donar-los nom, per exemple “sentir-se llençat”, “rebutjat” i “gelós” –més que no pas sentir-se deprimat de forma general–. Més que això la realitat interna fantàstica (una mare rebutjada), pot ser diferenciada de la realitat real externa (una mare amb un altre bebè, però que continua preocupant-se dels altres fills).

Aquest procés permet que el client reconegui fins a quin punt el quadre intern deriva de demandes infantils i d'instints destructius. Al dolor segueix –en el cas de l'A. el sentiment de solitud per no ser més el bebè preferit de la mare– però que ha estat despulat d'un component el qual prèviament l'havia fet intolerable, hostil i descurada. Tal com va dir l'A.:

–A vegades encara em sento deprimat, però tendixo més a sentir-me miserable i no tan rebutjat i enfadat.

Aleshores apareix la possibilitat de cercar formes constructives de tractar la solitud, com per exemple crear noves relacions. Aquestes són alternatives viables per buscar una sortida directa de la rabiosa autodestructivitat entesa psicològicament com un atac a la “mare negligent”. Podria discutir-se que aquest jove necessita una psicoteràpia a llarg termini. La possibilitat fou discutida però sentia que havia rebut tant d'ajut com necessitava de moment. Per la meua part jo també vaig

considerar que la seva tendència a la passivitat no era un bon auguri per a la teràpia; que de fet, podria explotar la relació terapèutica i esdevenir-ne parasitàriament dependent.

Es planteja un problema específic amb els pacients amb tendències suïcides en un assessorament breu. En el cas de l'A. el gest de suïcidi originàriament significava aixecar l'ansietat per incitar-me a tenir cura d'ell, no només mitjançant la comprensió sinó també físicament. Era un gran ajut, per a mi, treballar en un context mèdic, que podia tractar aquest aspecte i garantir la seguretat del pacient. Si us trobeu amb un cas així en un servei d'assessorament no-mèdic, s'ha d'establir un enllaç amb un hospital o amb un metge.

UN LLIGAM HOMOSEXUAL

En B. consultava sovint el seu metge perquè patia d'irritacions i d'úlceres anals. Li havia dit que era homosexual actiu, i que recentment havia estat molt disgustat durant l'absència temporal del seu company.

Quan vaig veure en B. per primera vegada es resistia a parlar-me. No era tant que tingués vergonya com que tenia por —com em va dir— que la clarificació dels seus problemes el portés a un canvi. Sempre que parlava amb noies del seu compromís homosexual, intentaven convèncer-lo de la seva heterosexualitat. Vaig comentar que semblava que tingués por que jo no pogués tolerar la seva preferència pels homes i volgués forçar un canvi en ell. Va dir que a vegades li agradaria de poder interessar-se en les relacions heterosexuals, perquè veia que els lligams homosexuals no duraven per sempre. Pensava que arribar a ser un vell promiscu era horrible però tampoc no podia suportar encarar-se amb l'estar tot sol a la vellesa. Si un es casa almenys no està desemparat. Hi ha els fills per fer-li companyia: encara que la seva dona mori. Vaig comentar-li el seu terror a la vellesa i la solitud. També semblava com si els pares necessitin els fills perquè els facin companyia, més que per cap altra cosa. Em preguntava com seria la seva família. Va dir que els seus pares estaven molt units i eren molt feliços, encara que a vegades el seu pare havia d'absentar-se per negocis durant moltes setmanes. Tenia dos germans més grans i una germana molt més petita. N'estava molt d'ella i havia disfrutat molt tenint-ne cura. Recordava que la seva mare estava radiant durant l'embaràs. Vaig comentar que potser hi havia una part femenina en ell a la qual li agradaria de ser capaç tant de tenir fills com de criar-los.

Aleshores va dir-me que la relació amb el seu company era ideal —era un tipus d'amor perfecte—. En Philip era amable, generós, intel·ligent i bell i volia que ell fos al seu costat permanentment. Quan en Philip havia marxat recentment a visitar un amic, en B., s'havia sorprès perquè s'havia sentit molt malament. Soltadament somnià que apunyalava en Philip i a ell mateix. Vaig assenyalar que el seu somni l'havia de fer preguntar-se si la seva actitud envers el Philip era realment tan amorosa com deia. Ja que indicava una gran possessivitat i força impulsos assassins. Aleshores en B. va remarcar que no podia imaginar en Philip fer-se vell, que no podia tolerar que tingués cap tipus d'errada o de xacra. Vaig dir-li que potser havia descobert —i que li havia xocat realitzar-ho— que darrera del que podia semblar una relació tan ideal, podia haver-n'hi una de tan sàdica.

Quan vam arribar a parlar de la seva infantesa, en B. recordà el terrible enyorament que va patir la primera vegada que va anar a l'internat; els mestres van estar a punt d'enviar-lo a casa perquè ni menjava ni dormia. També recordà que una altra vegada anterior a aquesta que va estar fora de casa plorava i plorava perquè volia la seva mare. Les seves pràctiques homosexuals no van començar a

l'escola. Durant aquest període no només desaprovava aquest comportament en els altres nois, sinó que el disgustava la masturbació. Pensava que era massa dolenta per ser indulgent amb ell mateix respecte això. Va ser després de l'escola, durant unes vacances amb els seus pares, quan va caure a la seducció d'un home jove. Al principi se sentia molt culpable, però després passà a dependre d'aquest tipus de relacions. Vaig dir que em feia la impressió que no suportava la solitud i la gelosia de veure el seu pare i la seva mare junts. Afirmà vehement que no podria sofrir estar sol, i va donar un seguit detallat d'esdeveniments en els quals se sentia mort de por. Sempre pensava que algú sortiria de sota el seu llit o de darrera la cortina, o que sortiria de l'armari, amb el ganivet a la mà. No podia sortir sol de nit per por de ser atacat per l'esquena. Als vespres, mentre era a la seva habitació la por a "homenets" o a un home que vingués a trossejar-lo era tan persistent que no el deixava treballar. Quan es ficava al llit es resignava a ser mort mentre dormia. Sovint es despertava d'algun malson tot suat i en especial n'hi havia un que es repetia: ell provava de cridar la seva mare, i córrer cap a ella, però li era impossible de fer-ho perquè si es movia o obria la boca el matarien. El que li vaig dir "breument" va ser que el que descrivia era el terror real, el terror de viure en un món de malsons des de la seva infantesa, i el sentiment d'estar ell mateix en mans d'un pare extremadament hostil, i dels altres nens que li impedièn d'arribar a la seva mare. Incapaç d'afrontar aquest terror tot sol semblava que havia escoltat la veu d'un germà gran dintre seu que li prometia que no passaria més por, si l'obeïa. La seva relació homosexual semblava estar basada en el seu terror a un atac sàdic per part d'un germà/pare el qual ell havia convertit en una submissió agradable.

Les dues entrevistes posteriors poden ser resumides dient que em portà descripcions més àmplies i detallades de les seves pors, i que aquestes ens van portar a dubtes més profunds respecte del seu amor pel Philip, i també més coratge per rebutjar els homes i buscar relacions heterosexuales. De fet va trencar la relació amb en Philip a la vista de les últimes manifestacions. Vaig expressar la meua opinió que res que fos més curt que una psicoanàlisi podria portar a un canvi durador, però això de moment era inacceptable per en B. No sé què va passar eventualment, però sis mesos després va venir a veure'm a dir-me que no havia establert cap altra relació homosexual i que estava lligat seriosament a una noia.

Crec que la bona disposició d'en B. a venir-me a veure era una indicació que ell volia deixar una relació que ja havia començat a observar amb recel. De tota manera els temors que el mantenien enganxat a allò eren tan massius i d'una naturalesa tan terrorífica que jo em vaig quedar sorpresa de la seva capacitat per mantenir-los. Encara em pregunto si la seva millora fou permanent o transcendent. Però he quedat impressionada en aquest, i altres casos, per la força de la part sana de la persona i per l'habilitat per lluitar contra les parts cruels i dominants, una vegada l'ansietat subjacent ha estat compresa i parcialment alleujada. Un dels factors que té una influència decisiva en l'habilitat del client per usar un nombre limitat d'entrevistes és si pot construir prèviament bones experiències i confiar en una figura parental útil, o no.

UN CLIENT MÉS JOVE: REBEL·LIA I INCERTESA

La C. va venir a veure'm després que una amiga li comentés que l'havia ajudada molt el Servei d'Aconsellament a la Gent Jove. La C. va trucar ella mateixa per sol·licitar l'entrevista però va venir a la clínica acompanyada de la seva amiga. Era baixeta i tenia setze anys, encara que semblava més jove. Em llençà

una mirada ràpida i em vaig adonar que els seus ulls eren brillants i guspirejants un aspecte d'ella que no lligava amb la seva aparença trista i l'afirmació que estava «terriblement deprimida!». No estava segura de poder dir-me què li molestava. No va respondre al comentari de que deu ser difícil de confiar en un desconegut, però va continuar plorant i mastegant el mocador, i semblava molt ressentida. Vaig dir-li que no només semblava espantada de parlar sinó també ressentida i enfadada, com si s'estimés més penjar-se dels seus sentiments que no pas utilitzar aquesta oportunitat per veure si entre ella i jo podíem entendre la seva depressió. Una altra vegada em va llançar una mirada recelosa i va dir:

—Què té de bo?

Vaig dir que encara que havia aconseguit prou coratge per venir-me a veure, tenia molts dubtes sobre si pensar i parlar seria útil.

Quan va tornar a replegar-se en ella mateixa estirant el mocador, i les robes del vestit, vaig suggerir que potser volia fer-me sentir tan inútil i dolenta com es sentia ella. En aquest punt començà a dir-me que havia estat desgraciada, deprimint-se més i més durant els últims mesos. Havia passat molt temps somicant a la seva habitació i trobava que no podia confiar ni en les seves amigues. Vaig preguntar-li si hi havia algun fet particular que hagués iniciat aquest procés. Aleshores va dir-me que havia passat alguna cosa amb un noi —ell no estava segur de si volia seguir sortint amb ella— va ser l'última gota quan un se sent tan insegur a tot arreu. Em preguntava si això havia fet augmentar els dubtes sobre ella mateixa, si l'havia fet sentir indesitjable i inestimable. Vaig encoratjar-la que em parlés més d'ella i de la seva família. Ella no parlava massa amb els seus pares, eren Catòlics Romans estrictes i mai no havien aprovat cap dels seus amics. Dos anys enrera havia decidit de fer la seva vida i no preocupar-se de l'opinió dels seus pares. Havia sortit amb diversos nois de la seva mateixa edat i uns quants mesos enrera havia tingut relacions sexuals. Aquesta informació va sortir a batzegades, a mitges frases, més que no amb enuig, com si s'hagués de saber sense dir-ho. De totes formes haver-la d'apressar em feia sentir que m'estava encoratjant a introduir-me al seu món privat. Vaig comentar-li que m'estava tractant com si fos un adult-espia, o interferidor, fins i tot provocant-me perquè li estigués a sobre. Semblava com si hi hagués molt poc sentiment, que tenia la responsabilitat conjunta de descobrir què provocava la seva desgràcia. Em preguntava si això reflectia una desconfiança general dels adults. La seva forma trista de parlar em feia la impressió que era una noia tan patètica com malhumorada, trista i rebel que amargava els altres amb la seva depressió i frustrava els seus intents d'ajudar-la. Vaig conduir la seva atenció cap a aquestes impressions dient que semblava més interessada a tenir cura d'una rancúnia que a ser ajudada a comprendre per què estava deprimida.

Aleshores va dir-me que l'experiència sexual havia estat una gran contrarietat. Tots dos havien tingut la relació per saber com era, però ella no havia sentit res i ni ell ni ella no havien volgut tenir res a veure l'un amb l'altre després d'allò. Se sentia estafada, i ara, molt insegura d'ella mateixa. Em preguntava si esperava alguna experiència fantàsticament excitant. Va dir que sí, que això és el que et deien a les pel·lícules i revistes. Vaig dir que semblava que sentís que aquesta era una promesa personal que li havien fet i que l'havien estafada d'alguna manera. Com si, els seus pares —tant a dintre com a fora d'ella—, no li deixessin tenir un tipus de relació sexual enriquidora i adulta. La sospita que els seus pares volien guardar la sexualitat per a ells i no deixar-la ser un adult l'havia llançada a aquesta relació per experimentar en lloc de deixar que l'experiència sorgís dels sentiments d'estimació veritables, i de compromís amb un noi. Vaig relacionar el seu sentiment de dubte i inutilitat amb l'haver usat el noi —i amb l'haver-se deixat usar per ell— d'una forma que li feia sentir que havia traït tant una valuosa part femenina

d'ella mateixa com els seus pares. Va admetre que l'experiència l'havia feta sentir-se més inútil, però en la mesura que els pares estaven preocupats no sentia cap culpa. La seva mare era una dictadora i volia que ella es quedés tot el dia a casa per tenir-ne cura.

En aquest moment em va dir que la seva mare havia estat molt malalta dos anys enrera, i que podia morir a qualsevol moment. Vaig dir-li que semblava que no li importés gens ni mica. Jo creia que aquesta indiferència estava lligada al seu sentiment que la malaltia de la seva mare era una forma de tenir-la com una petita esclava, un pla d'una mare malvada que privava deliberadament a la seva filla de gaudir de la seva joventut. Potser aquest sentiment l'havia fet girar-se desafiant i aferrar-se a la sexualitat. Per això l'havia deixada amb un sentiment d'una mare enfadada, i que no suportava el creixement de la seva filla cap a un tipus de relació amorosa amb un noi. A mesura que parlava, la C. s'havia girat cap a mi i la seva expressió va esdevenir molt més viva i oberta. Va dir que mai no havia pensat en tot això d'aquesta manera: sempre s'havia sentit la part injuriada. El seu apartar-se del grup, havia provocat atenció i preocupació en els altres, encara que ella no ho havia trobat reconfortant. Vaig dir que potser l'atenció fracassava en intentar ajudar-la perquè no tenia res a veure amb la seva depressió. Basada en la seva part enfadada i abandonada i la seva por que ningú –ni ella mateixa– pogués tolerar-ho. La C. va restar molt pensativa, i amb gran sorpresa per part meua em va donar les gràcies al final de la sessió. Va arreglar-s'ho per veure'm la setmana següent, però trucà el mateix dia per dir-me que no podria venir. Durant diverses setmanes va demanar cites alternatives, només per tornar a cancel·lar-les.

Una pregunta que sorgeix d'aquest cas és si un ha de perseguir un client que es resisteix perquè vingui a més entrevistes. Partim de la idea que en aquest tipus de consultoris no hi ha cap compromís amb el terapeuta, i que el client és lliure de tornar o no. Alguns anirien prou lluny com per dir-li “Puc oferir-vos fins a tres visites”, en lloc de dir que hi ha un nombre d'entrevistes standard. Això implica que en alguns casos, com aquí amb la C., el terapeuta ha de carregar amb la incertesa de no saber què li ha passat al client, o quin ús s'ha fet de la discussió. Un no pot comprovar si els consells i les interpretacions han estat correctes. L'única circumstància en la qual un actua és quan es creu que el client és un perill tant per ell mateix com per als altres. Aquest aspecte seria discutit durant el curs de l'entrevista.

En el cas de la C. estic raonablement segura que va guanyar molt “insight” i alleujament amb la nostra entrevista. Potser també volia fer-me sentir culpable per haver-la ferit amb unes quantes veritats doloroses, deixant-me a mi la culpa que li costava tant d'afrontar. També podem especular amb el fet que em va deixar penjada i contrariada, dubtant de la meua pròpia vàlua, d'una forma molt semblant a com ella s'havia sentit contrariada, insegura, i inútil. Ja que no vaig sentir que era pertinent urgir-li que tornés, li volia fer saber que no em vaig ofendre per la seva absència, per tant, vaig escriure-li dient que m'interessaria de saber com estava, i que si, en el futur, volia tornar, estaria encantada de veure-la.

UN CAS APROPIAT PER A L'ANÀLISI

El D. s'havia estat queixant al Servei de Salut de l'Estudiant d'una «disminució en l'impuls i en l'interès sexual», durant tot l'any passat. Havia tingut algunes “amigües” les quals li agradaven força, i havia tingut relacions sexuals amb dues d'elles. Una vegada que s'hi havia lligat sexualment, d'alguna forma, perdia l'interès en les noies.

Quan em va venir a veure estava, òbviament, molt avergonyit: evitava mirar-me, i el seu discurs era entretallat, dubtós. Quan vam haver parlat del seu problema es veié capaç de dir-me que sentia que els seu comportament amb les noies era brut. Les prenia seriosament, però una vegada elles estaven profundament interessades per ell, se sentia culpable de deixar-les en un embolic. En una ocasió, va trobar sang i pus en un dels seus pijames, i encara que va creure que no tenia motius per sospitar de cap de les seves amigues, va portar-lo a una Clínica VD per tal que ho comprovessin. Quan les proves van resultar negatives, se sentí enutjat amb ell mateix.

Durant aquesta primera entrevista vam parlar del seu desesper, en veure que fent les coses lògicament –tal com ho havia fet sempre– no resolía els seus problemes; i també de la seva por a explorar noves sensacions. He dit que semblava trobar l'entorn real terrorífic, o bé perquè tenia por d'alguna dona perillosa i verinosa, o bé perquè tenia por de barrejar-n'hi d'altres. Òbviament, era molt difícil per a ell d'aconseguir de parlar d'aquestes qüestions; vaig quedar impressionada del coratge i l'honestedat amb la qual, malgrat això, va intentar de treballar amb mi.

Va cancel·lar la següent cita. Quan el vaig tornar a veure va dir-me que havia hagut d'anar a treballar fora de la ciutat, i que “no valia la pena” de tornar només per a l'entrevista. De totes maneres, “no havíem anat massa lluny” l'última vegada. Va carregar-ho tot a la seva por i a la seva tensió, però després afegí que havia vingut amb unes expectatives equivocades –havia esperat que li diria que no s'havia de preocupar de res, encara que era obvi per a ell que no era cert–. Es preguntava si podria fer el que jo esperava d'ell. Vaig dir que, encara que la seva part adulta s'adonava que estava parlant amb mi, les mateixes ansietats que havia descrit amb les seves amigues semblaven mostrar-se en relació a mi. Va mostrar un cert temor a haver de donar més del que volia o se sentia capaç de donar, i una certa preocupació per la seva potència, tant mental-emocional, com física. Després d'una pausa va dir-me que tenia moltes idees sobre la nostra conversa anterior, però que suposava que totes elles eren porqueria. El preocupava haver-me pogut fer pensar que podia lligar-se una noia emocionalment. Ara s'adonava que estava molt bé mentre es mantingués a distància. Creia que era estúpid, però sovint s'havia preguntat si estava lligat als seus pares. Rarament els visitava i, per exemple, no els havia anat a veure el dia del seu aniversari la setmana anterior. S'havia qüestionat l'amor als seus pares per primera vegada quan tenia 11 anys. Com a prova per veure si realment els estimava es preguntava què faria si els passava res. Quins sacrificis estava preparat per fer per a ells? Vaig preguntar si hi havia hagut algun motiu per preocupar-se per la seva salut o la seva seguretat. Sí, sempre n'hi havia hagut. Ell sempre havia vist la seva mare fràgil i malaltissa. De fet, s'havia sentit malalta, i amb malestar general, des de la segona setmana de l'embaràs del D., i d'entrada, el metge havia cregut que tindria un avortament. Era fill únic. Vaig comentar que aquest fet podria haver-li fet pensar que les dones són molt vulnerables, i que no tenen força per enfrontar-se a ell.

–Potser –va dir–.

Podia entendre la idea intel·lectualment, però no podia sentir-la. Jo també em preguntava si això el feia espantar-se del què els feia; com si des de bon principi –encara dintre l'úter– hagués fet posar malalta la seva mare. Vaig suggerir que potser tot això participava de la seva decisió de mantenir-se al marge durant la meva segona setmana d'embaràs amb ell, per dir-ho així. Va dir que sabia que no havia estat un bebè que satisfés i recompensés. Li havien dit que no havia crescut durant alguns mesos, i que la seva mare havia provat totes les marques de llet, una darrera l'altra. Quan tenia tres anys la seva mare va tenir un brot depressiu. El metge li havia recomanat que marxés a algun lloc a descansar, però ella no ho va

fer. Vaig dir-li que, d'alguna manera, semblava sentir-se culpable per no haver-li donat prou plaer i per haver rebutjat el menjar que ella li oferia. Vaig preguntar sobre el seu sentir-se preocupat pel fet que s'esperés massa d'ell, tant abans com ara, com si hagués de preocupar-se d'una mare malalta i de posar-la bona, en lloc de trobar algú que li portés les parts desesperades i espantades d'ell mateix. (Pot molt bé ser que jo l'estigués sobrealimentant, però vaig prendre la preocupació maternal que evocava en mi com una indicació, tant de la seva necessitat com de la seva propensió a la tendresa i a l'afecte). Estava clar per a tots dos que li aniria bé un tractament, i que ho hauríem de discutir durant la propera cita.

El D. va arribar uns quants dies tard a la següent entrevista, bo i dient que no tenia rellotge i no sabia si arribava tard o d'hora. Va comentar que semblava que feia molt de temps des que m'havia vist per darrera vegada, semblava que fes molt més que una setmana. Va dir-me que havia rebut una carta de la seva "amiga", que volia trencar la relació.

—No et sorprendrà saber que estic molt més tranquil —afegí—.

Havia estat pensant què faria un cop es llicenciés. L'havia sorprès que els exàmens li haguessin anat tan bé i que el seu tutor el tingués en tanta consideració. No estava massa interessat a seguir la seva actual línia d'estudis; encara que estava satisfet del tema en general, la seva especialitat estava "massa allunyada de la vida". S'adonava que li havia passat el mateix amb el seu hobby: acostumava a fer dibuixos realistes, però últimament només n'havia fet d'abstractes, i per a ell no tenien cap interès. Vaig dir que m'estava donant a entendre que se sentia desesperat perquè eren remots els seus contactes vius i la seva creativitat, encara que, per l'altra banda, també era un descans quan el contacte amb la persona real i "viva" arribava al final. Vaig pensar que el seu pessimisme es basava en la resistència a córrer el risc de fracassar i disgustar. Vam parlar de la seva incapacitat per mantenir l'esperança, aquesta setmana passada, la qual li havia semblat tan llarga, i de la por de que cap relació fos prou bona. Aleshores vaig provar de formular l'estructura del seu caràcter, tal com havia sorgit durant aquestes tres entrevistes, i relacionar-la amb la seva història. Vaig començar parlant-li de l'anàlisi, ja que em semblava essencial que els buits entre sessions no fossin tan llargs. Necessitava algú de confiança, segur, i prou fort i prou disponible per arriscar-se a veure's implicat emocionalment. Va dir que, des que em veia, la idea d'un tractament analític li havia passat pel cap. Vam discutir alguns dels punts pràctics. Com que estava a punt d'acabar els seus estudis va creure que li seria possible de traslladar-se a Londres i demanar una anàlisi subvencionada a la Clínica de Psico-Anàlisi de Londres. Vaig oferir-me per recolzar la seva sol·licitud, deixant molt clar que no hi havia cap garantia que l'acceptessin. A la setmana següent ja estava totalment decidit i havia fet alguns dels passos necessaris per posar el pla en marxa.

Més tard vaig saber que l'havien acceptat i que ara troba que l'experiència analítica l'havia ajudat a tornar a la "vida" i a les relacions significatives.

AVORTAMENT

L'E. va ser portada pel seu company quan estava embarassada de nou setmanes. Va dir-me que havia decidit d'avortar, però que el seu company tenia por que això li fes mal i volia que es repensés la decisió. L'E. semblava radiant i desbordava seguretat. Va dir-me que ja s'havia decidit i que només venia per complaure'l a ell. Quan vaig encoratjar-la a parlar d'en Paul ho va fer d'una forma càlida i amorosa. Era amable i intel·ligent i compartien molts interessos. Era la primera persona a la seva vida amb la qual se sentia segura i en pau. La primavera anterior,

de sobte, havien tingut molta pressa per tenir un nen; ella no tenia cap dubte que es volia casar amb en Paul; i ell també estava decidit a casar-se amb ella. De totes maneres no podia dir res del nen als seus pares, mai no la perdonarien. Si s'hi acarava embarassada dirien que això provava que era irresponsable, i per tant li prohibirien de casar-se. El problema era que tots dos depenien econòmicament dels seus pares, ja que estaven a la meitat de la seva formació professional. L'E. va remarcar que recordava que quan era petita solia dir-li:

—Perdona mama, ho sento, no volia molestar-te, no ho faré més.

I la seva mare contestava:

—No està bé prometre-ho, sé que hi tornaràs.

Aprofitant aquest aspecte vaig dir que fins i tot ara, als 23 anys i vivint fora de casa, encara tenia aquestes converses internes amb la seva mare. S'estava comportant com si en la seva relació amb en Paul fos "una mala nena", que en no obeir les ordres de la seva mare, la disgusta. Encara que, no ho dubtés, de segur que seria més fàcil si els seus pares els recolzaven econòmicament i així ella també podia completar la seva formació. No semblava que hagués considerat la possibilitat de sacrificar aquests projectes i prendre la responsabilitat de tenir la criatura que tant havia desitjat concebre. L'E. contestà que res no podria fer canviar la seva decisió d'avortar, i que ja tenia hora a l'hospital. Vaig dir-li que no tenia cap intenció de persuadir-la perquè tingués la criatura, sinó que només volia que considerés plenament la seva decisió i tingués en compte què significaria per a ella i per a en Paul; em preguntava com afectaria, en el futur, a la seva relació. Va contestar-me que el moment adequat per ajudar-la seria després de l'avortament. Vaig dir que semblava com si esperés sentir-se trista i deprimida, després. Va contestar molt petulantment:

—Potser.

Vaig respondre-li que m'estava assignant la tasca de recollir els trossos després de l'esdeveniment, en lloc de la d'ajudar-la a examinar els seus sentiments per tal que pogués saber en què es basava per donar aquest pas. També li vaig assenyalar el fet que parlava del bebè com d'"això", com si no volgués pensar en la vida dintre seu com la del primer dels seus fills. En aquest punt sortí airada dient que no sabia si tornaria la setmana següent perquè segurament ja hauria fixat l'hora per a l'avortament.

De fet, fou només gràcies a la insistència d'en Paul que va assistir a la segona entrevista. Va dir que definitivament no es quedava amb el nen, i que res no la faria canviar d'idea. Vaig mostrar-li que —excepte si al final estava disposada a considerar la idea oposada— mai no podria estar segura dels termes en els quals havia basat la seva decisió. Vaig dir que em feia la impressió de ser una nena petita, obstinada en una lluita personal amb mi, com si encara lluités amb la seva mare. Volia fer la seva voluntat més que no pas considerar la decisió d'una forma adulta i responsable. Aleshores l'E. va dir que mai no havia estat a prop de la seva mare, que, de fet, havia passat bona part de la seva primera infantesa a casa de la seva tia. La raó era que la seva mare s'havia tornat a quedar embarassada quasibé immediatament després de néixer ella. El segon fill era prim i difícil de criar, i per tant, la seva mare estava totalment ocupada amb ell. L'E. mai no s'havia entès bé amb aquesta criatura, en Joseph. Sempre es barallava amb ell, fins al punt que durant un temps, no estava segur si el deixaven amb ella. Vaig dir que això em suggeria que s'havia sentit força assassina envers ells —que potser mai no havia perdonat la seva mare per haver-se ocupat tan poc d'ella i tant d'en Joseph—. Em preguntava si el nen que duia dintre podria ser sentit per una part infantil d'ella,

com si no fos seu en absolut, sinó confós amb el petit de la seva mare que ella volia fer desaparèixer. Escoltava en silenci, i després va dir amb un to mofeta:

—Tot això sembla tret d'un conte de fades.

Va tornar a veure'm una altra vegada i va dir-me que, al capdavant, es quedava el nen. Naturalment "això no tenia res a veure amb les nostres converses". Planejava casar-se aviat, i en Paul anava aquell cap de setmana a casa d'ella per dir-ho als seus pares. Pensava que potser la seva mare no seria tan poc raonable. L'altra nit, i en un somni, la mare de l'E. li havia mirat la panxa inflada i després d'assenyar-la, "només una mica", l'havia abraçada.

M'era difícil d'amagar la satisfacció, però vaig fer-ho sabent que sinó podria ser mal interpretada com la satisfacció per les meves idees —els meus "bebès mentals"— més que no pas pel seu aconseguir arribar a una decisió entenimentada—. De fet, jo no tenia cap seguretat que les interpretacions que vaig fer ajudessin l'E. a conservar el seu fill, però acostumo a pensar que el canvi en els sentiments respecte de la seva mare va ser important. Experimentar-me a mi com a mare que —conei-ent els sentiments de gelosia assassina envers el germà— encara li permetia de tenir el seu propi fill, va fer possible que la part perdonadora de la seva mare interna comencés a cobrar força. Aquest aclariment va permetre l'E. de prendre una decisió basada en un propòsit millor dels seus recursos interns.

Podríeu pensar que hauria d'haver vist aquest client juntament amb el seu company; però de totes maneres l'E. no només va venir tota sola, sinó que també semblava que hi havia algun conflicte intern que interferia amb el fet de tenir el bebè que tots dos tant desitjaven. L'arrelament d'aquest tipus de sentiments, sovint enclavats en el desenvolupament emocional del client, em semblen els més apropiats de tractar en entrevistes individuals.

També podria qüestionar-se si no feia interpretacions massa profundes per tan poques evidències. Aquest és un risc a tenir en compte en una situació en la qual el terapeuta se sent apressat pel temps, quan el client està a punt de donar un pas irrevocable. Us hauríeu de mentalitzar en el sentit que el terapeuta format analíticament no només es basa en la comunicació verbal, sinó que es guia per la intuïció i les respostes que li provoquen les múltiples comunicacions no-verbals del client. És important que deixeu vagar la ment per aquestes possibles pistes. Però és igualment important en l'aconsellament breu de temptejar les interpretacions, que són donades com un possible camí per entendre el que ha estat afirmat tan explícitament com implícitament, sense que això impliqui una gran seguretat d'encert. Aquest tempteig encoratja el client tant a considerar les coses des de diferents angles, com a adherir-se per seguir explorant.

Mentre que la forma de relatar del client és part de l'evidència de l'origen de les seves actituds, per als altres, i per a ell mateix, és quelcom difícil de verbalitzar. Acostumo a no dirigir l'atenció cap als sentiments positius, perquè no voldria, de cap manera, reforçar un lligam personal amb mi, que fàcilment incrementaria la dependència, dificultant així el final de la sèrie d'entrevistes. Per l'altra banda quan els sentiments del client envers el terapeuta —tant perquè són negatius (com la C.), com perquè són massa parasitàriament infantils (com abans amb l'A.)— entorpeixen el treball que es té entre mans, trobo essencial de verbalitzar-ho.

RESUM

Espero que aquests cinc exemples que he presentat expressin breument la varietat de problemes que porten els clients a un servei d'aconsellament. La forma en que el jove entra en relació amb el terapeuta, és diferent en cada cas, i també

ho era el resultat de les consultes. L'últim cas no estava dictat per cap interès concret de la terapeuta, sinó que era el resultat d'examinar el que el client volia, o esperava de les entrevistes. Un altre factor és la capacitat del client per usar l'ajut que se li ofereix. L'ajut donat involucra la capacitat d'escoltar i de preguntar del terapeuta per tal de capacitar el client perquè faci una observació crítica d'ell mateix i afronti els seus sentiments i les seves actituds sincerament i profunda. És evident que el treball encara que és breu acostuma a ser molt intens.

La intensitat prové del fet que la terapeuta ni encobreix els conflictes ni fa promeses tranquilitzadores, ni veu el seu paper com una confirmació necessària de la visió de la vida que té el client. Per contra està interessada en ajudar el client, descobrir la veritat en ell mateix, costi el que costi. Així aquest troba que les solucions prefabricades són qüestionades, que sentiments desdibuixats que surten a la llum del dia són examinats i, probablement, seguits fins a la seva font d'origen en la infantesa. Mentre la part adulta del client, és encoratjada a unir-se al terapeuta en la tasca d'exploració, sentiments força primitius poden sorgir i ser expressats agudament. Inconscientment el client selecciona algunes de les ansietats que el burxen, i a través d'elles porta detalls de situacions viscudes, tant en el passat com en el present. Això fa possible que el terapeuta proposi vincles significatius, cosa que condueix a aclarir el contingut dels problemes i quins conflictes subjacents poden haver portat a l'actual carrer sense sortida. L'experiència permet al client de sentir que les demandes infantils i els impulsos destructius poden ser encarats i resistits sense que hagin de ser necessàriament condonats. Aquesta pregunta senzilla i descobrir que els sentiments estranys, o confosos, tenen un significat, pot encoratjar el client a seguir fent "el treball per a casa", fent un escrutini i preguntant sobre les seves pròpies relacions i com aprendre de l'experiència.

Jo, com a terapeuta, he après moltíssim d'aquest treball breu, i estic constantment meravellada de la capacitat d'alguns clients per fer tan bon ús de tan poques entrevistes. Per a terapeutes compromesos, sobretot, en tractaments a llarg termini, aquest tipus d'aconsellament pot ser una contribució important en la seva apreciació de la força d'alguns dels seus clients. Aquest coneixement ajuda a alleugerir un excés de timidesa i sobreproteccionisme. Aquestes actituds poden portar al terapeuta (i a altres) a encoratjar el parasitisme indegut, i la dependència dels seus pacients, en lloc d'ajudar-los a utilitzar els seus recursos interns i a prendre més responsabilitats per seguir amb el treball. L'aconsellament breu, com l'aquí descrit, us deixa amb un sentiment d'alegria per la flexibilitat de l'estructura mental de molts joves, i pel seu impuls de comprensió i de creixement.

Voldria reconèixer el meu deute als col·legues del Servei d'Aconsellament de la Gent Jove. La discussió durant anys, sobre el nostre treball ha ajudat a aclarir els conceptes sobre l'aconsellament breu presentat en aquest capítol. Mentre jo em faig responsable dels punts de vista expressats aquí, la majoria són compartits per tots nosaltres, i tendim a seguir línies similars en el nostre treball.